

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Use case law wherever required.

- Q.1 Answer in one/two sentence/s:- 20
- a) What is the period and the extended period for which a banking company can hold immovable property?
  - b) What is the definition of unclaimed deposits under Banking Regulation Act?
  - c) What is 'maturity' and 'days of grace'?
  - d) What is the definition of "Rupee Coin" under RBI Act, 1934?
  - e) What is the definition of 'Banking Policy' under the Banking Regulation Act, 1949
  - f) What are the demand and time liability of a bank?
  - g) Who is an 'Acceptor for honour' under the Negotiable Instrument Act 1881?
  - h) Deposit of amount of debt due on filing appeal under the Recovery of Debts Due to Banks and Financial Instruments Act, 1993.
  - i) What is the mode of proof of entries in the Bankers Books Evidence Act, 1891?
  - j) What is an 'ambiguous instrument'?
- Q.2 Short Notes- Attempt any four: 20
- a) The Security and Exchange Board of India
  - b) Licensing of banks under the Banking Regulation Act, 1949
  - c) Bankers Book Evidence Act
  - d) Inland and Foreign Bills
  - e) Debt Recovery Tribunal
  - f) Negotiation back
- Q.3 Attempt any two of the following: 12
- a) Analyse the following:-
    - i) In respect of an account held by a customer 'A' the bank receive an attachment order for a value of Rs.1,00,000/-. Can it honour cheques out of funds over Rs.1,00,000/-?
    - ii) 'A' is an account holder with a bank. On the 21.6.2017 suit of insolvency is filed in the High Court by his creditors. The court appoints an official receiver on the 22.09.2017. The bank received a cheque of Rs. 50,000/- signed by the account holder on the 27.09.2017. Should the bank honour the cheque
  - b) Discuss the following how a banker should deal with the following situation:-
    - i) There is a credit balance in the account of A. The banker wishes to set off against an overdraft in the joint name of A and B.
    - ii) X a customer has deposited jewels worth Rs.5 lakhs for safe custody. Subsequently X becomes indebted to the bank.

- iii) An income tax officer approaches the bank and requests to know the balance in the account of a valuable customer. He informs the bank that this information is require to recover arrears of tax payable to the Income tax Department?
- c) On 01.03.2015 a customer 'A' keeps a fixed deposits of Rs.50 lakhs in a bank in his own name for a period of five years and nominates 'B' as his nominees who is not related to him. A dies on 25.01.2017 and 'B' claims the deposits. 'C' the nephew of 'A' also claims the deposit under a will which has not been probated:-
  - i) What are the provisions under Banking Regulation Act 1949 regarding nomination for payment of depositors money.
  - ii) How should the bank deal with the claim of 'B' and 'C'.

Q.4 Attempt any four of the following:-

48

- a) Explain the various types of crossing and their effects on a cheque as permitted under the N.I. Act, 1881.
- b) Explain the provision of Reserve Bank of India Act 1934 relating to collection and furnishing credit information.
- c) What is the difference between Holder and Holder in due Course? Discuss various rights and privileges of a holder in due course.
- d) Explain how the BR Act seeks to regulate managerial structural of banking company in matters of composition, appointment and removal of the directors of the Board, Chairman and other staff.
- e) Explain the forms of business in which banking company may engage in under the provision of Banking Regulation Act 1949.
- f) Compare and contrast Promissory Note, Bill of Exchange and a Cheque.

*****

मराठी रूपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण:१००]

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना: 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
3. आवश्यक तेथे कारणे / केस लॉ द्या.

प्र.१

खालील प्रश्नांची उत्तरे एक किंवा दोन वाक्यात लिहा.

२०

- अ) स्थावर मालमत्ता ताब्यात ठेवण्यासाठी कोणता कालावधी आणि वाढीव कालावधी असतो?
- ब) बँकिंग रेग्युलेशन अँक्ट अन्वये दावा न केलेले अनामन याची व्याख्या द्या.
- क) 'मदतपुर्ती' आणि 'वाढीव दिवस' काय आहे?
- ड) भारतीय रिझर्व्ह बँक कायदा, १९३४ अन्वये 'रुपयाचे नाणे' याची व्याख्या काय आहे?
- इ) बँकिंग रेग्युलेशन अँक्ट, १९४९ अन्वये 'बँकिंग धोरण' याची व्याख्या करा.
- फ) बँकेची मागणी आणि वेळेची जबाबदारी काय आहे?
- ग) अपराक्रम्य कायदा १८८१ अन्वये 'स्वीकृती आदर' कोण आहे?
- ह) कर्जरकमेचे जमा अपीक सादर करताना बँक अँक्ट १९९३ फायन्यान्शियल इन्स्ट्रूमेंट अँक्ट १९९३
- त) पुरावा नोंद करण्याचे प्रकार बँकर्स बुक्स एव्हीडन्स अक्ट १८८४ अन्वये काय आहे?
- थ) 'संदिग्ध साधन' काय आहे?

प्र.२ टिपा लिहा (कोणतेही चार)

२०

- अ) प्रतिभूती आणि विनिमय बोर्ड ऑफ इंडिया
- ब) बँकिंग रेग्युलेशन कायदा, १९४९ अन्वये बँकाना परवाना
- क) बँकर्स बुक्स ऑफ एव्हीडन्स
- ड) आंतरदेशीय आणि परदेशीय बिल्स
- इ) ऋण वसुली प्राधीकरण
- फ) देवाण घेवाण परत.

प्र.३ कोणतेही दोन सोडवा

१२

अ) विश्लेषण करा

- i) ग्राहक 'अ' च्या बाबत बँकेला ₹,००,००० मूल्यांची जप्ती आहे. बँक ₹,००,००० रु. मुल्यावरील धनादेशाचा सन्मान जर ₹,००,०००/- वरील निधी असेल तर करू शकते का?
- ii) 'अ' एका बँकेत खातेदार आहे. धनकोनी त्याच्याविरुद्ध २१-०६-२०१७ रोजी दिवाळखोरीचा खटला दाखल केला. कोर्टाने अधिकृत रिसिव्हरची नेमणूक २२-०९-२०१७ रोजी केली बँकेला ५०,०००/-रु धनादेश खातेदाराकडून २७-०९-२०१७ रोजी मिळाल बँक वरील धनादेशाचा सन्मान करू शकते का?
- ब) खालील प्रसंगात बँक कशाप्रकारे हाताळू शकते त्याची चर्चा करा
  - i) अ च्या खात्यामध्ये क्रेडिट बाकी आहे. बँकेची इच्छा आहे की ओव्हरड्राफ्ट अन्वये जो अ आणि ब च्या नावे आहे सेट ऑफ करणे.
  - ii) 'एक्स' ग्राहक याने रु.५ लाख किंमतीचे दागिने तिजोरीत जमा केले त्यानंतर एक्सने बँकेकडून ऋण घेतले.
  - iii) एक आयकर अधिकारी बँकेकडे आला आणि एका मौल्यवान ग्राहकाच्या खात्यातील बाकीची माहिती सांगण्याची त्याने विनंती केली. त्याने अशी माहिती दिली कि ग्राहकाकडून करवसुली करण्यासाठी आयकर खात्याला या माहितीची गरज आहे.
- क) १-३-२०१५ रोजी ग्राहकाने रु.५० लाख फिक्स डीपॉझिट स्वतःच्या नावे पाच वर्षासाठी ठेवले आणि 'ब' यांचे नामांकन केले 'ब' चा ग्राहकाशी

नानेसंबंध नाही अ चा २५-१-२०१७ रोजी मृत्यू झाला. आणि 'ब' याने फिक्स डीपॉझिट वर दावा केला. 'क' हा अ चा पुतण्या असून त्याने प्रमाणित नसलेल्या मृत्यू पत्रान्वये डीपॉझिटवर दावा केला.

- i) बँकिंग रेग्युलेशन ॲक्ट १९४९ अन्वये खान्यामध्ये जमा रकमेबाबत नामांकनाच्या तरतुदी
- ii) बँकेने 'ब' आणि 'क' चा दावा कशाप्रकारे हाताळावा.

प्र.४

खालील चारांची उत्तरे लिहा

४८

- अ) अपराक्रमय कायदा, १८८१ अन्वये रेखांकित धनादेश प्रकार आणि त्याचे धनादेशावर परिणाम स्पष्ट करा.
- ब) रिझर्व्ह बँक इंडिया १९३४ अन्वये केटुक माहिती दाखवणे आणि गोळटकरणे याबाबत तरतूद स्पष्ट करा.
- क) धारक आणि योग्य वेळेतील धारक यातील फरक काय आहे? योग्य वेळेतील धारकाचे विविध हक्क आणि विशेषाधिकार चर्चा करा.
- ड) बीआर ॲक्ट अन्वये बँकिंग कंपनीचे व्यवस्थापकीय बांधणी रचना नेमणूक बोर्डाच्या संचलनाची अध्यस्त आणि इतर कर्मचाऱ्यांची एकापट्टी स्पष्ट करा.
- इ) बँकिंग रेग्युलेशन ॲक्ट, १९४९ अन्वये बँकिंग कंपनी कोणत्या प्रकारचे व्यवसाय करू शकतात?
- फ) वचनचिद्दी, हुंडी आणि धनादेश तुलना आणि विरोधाभास सांगा.

*****